

KOMPARATIVNA ANALIZA UPRAVLJANJA URBANIM ŠUMAMA FRAJBURGA I BEOGRADA

Ivana Gudurić¹, Dr Jelena Tomićević²

¹ Bsc student, Šumarski fakultet, Beograd, Kneza Višeslava 1, 11000 Beograd, Srbija,
email: ivanag0906@hotmail.com, tel: +381 64 2299801

² Profesor (mentor diplomskog rada), Šumarski fakultet, Beograd, Kneza Višeslava 1,
11000 Beograd, Srbija, email: tomicovicj@yahoo.com, tel: +381 11 30 53 926

Urbano šumarstvo se kao poseban vid upravljanja šumskim resursima u urbanim sredinama javlja u Americi 60-tih, a zatim u severnoj i zapadnoj Evropi 70-ih i 80-ih godina dvadesetog veka (Johnston, 1996). Trenutno je ova oblast u razvoju na tlu jugo-istočne Evrope i principi koje zastupa urbano šumarstvo su sve više primenjivi.

Šumski resursi u urbanim sredinama zahtevaju drugačiji način upravljanja od šumskih resursa uopšte. Primarne karakteristike koncepta urbanog šumarstva su obezbeđenje ekoloških, estetskih i rekreacionih dobiti društvu, a na drugom mestu je ispunjenje proizvodnih (Konijnendijk, 2005). Takav koncept je u skladu sa održivim načinom funkcionisanja gradova. Urbane sredine se karakterišu mnogim pritiscima i nepovoljnim uslovima, kao što je povećan broj stanovnika, nagli industrijski i tehnološki razvoj, razvoj saobraćaja itd (Medarević, 1991). Svi ti uticaji imaju negativan efekat na zelenilo gradova.

Ovaj diplomski rad se bavi problematikom zelenila u urbanim sredinama, kroz komparaciju urbanog šumarstva u nemačkom gradu Frajburgu i srpskom gradu Beogradu, a sa akcentom na načine upravljanja ovim resursom. Specifičnost ovog rada je što se u njemu po prvi put javljaju termini urbane šume i urbano šumarstvo.

Pristup u ovom istraživanju je kvalitativni. Kvalitativno istraživanje teži razumevanju društvene pojave, a istraživač je prevashodno zainteresovan za vrednosti i osećanja koji određuju ljudske postupke u određenim situacijama

Gradovi Frajburg i Beograd su izabrani kao pojedinačne studije slučaja.

Metod rada se sastojao od prikupljanja primarnih (podaci sakupljeni istraživanjem na terenu i polu – struktuiranim ekspertskim intervjuima) i sekundarnih podataka (podaci sakupljeni istraživanjem literature, časopisa, studija koje se bave problematikom urbanih šuma i šumarstva itd).

Frajburg je grad koji je poznat kao grad sa najboljom praksom održivog razvoja u Evropi i kao takav je dobio više nagrada i titulu “ekološka prestonica”. Kao primer dobre prakse, on je poslužio kao dobra osnova za istraživanje obalsti urbanog šumarstva. Dao je pravce i rešenja za upravljanje šumskim resursima u gradovima, a koji mogu biti primenjeni i u Srbiji. Sa druge strane, urbane šume Beograda, a posebno u oblasti upravljanja, karakteriše niz problema, koje u budućnosti treba rešiti. Neki od tih problema odnose se na nepostojanje jedinstvene baze podataka koja je vezana za resurs šuma na teritoriji grada, različite i neusaglašene nadležnosti u

upravljanju, loša komunikacija na svim nivoima upravljanja. Problemi su takođe evidentni i u neadekvatnom korišćenju ovih potencijala, pa je tako rekreativni potencijal neiskorišćen dok je proizvodni favorizovan.

Kroz zaključke i preporuke ovaj rad akcentuje sve nedostatke sadasnjeg upravljanja urbanim šumama Beograda i predlaže rešavanje postojećih problema u skorijoj budućnosti.

Ovaj rad je jedan od prvih koji se bavi ovom oblašću u Srbiji. U njemu su analizirani i objedinjeni podaci o šumama na teritoriji grada Beograda. Kao takav on može poslužiti kao osnova za dalja istraživanja i primer za to kako bi stvari u ovoj oblasti mogle da funkcionišu.

Ključne reči: urbano šumarstvo, upravljanje, komparativna analiza.

Johnston, M., 1996. A brief history of urban forestry in the United States, *Arboricultural Journal* 20, 257-78.

Konijnendijk, C.C., Nilsson, K., Randrup, T.B., Schipperijn, J. (Eds.), 2005. *Urban Forests and Trees*. Springer, Berlin, Heidelberg, New York.

Medarević, M., 1991. Funkcije šuma i njihovo obezbeđivanje pri planiranju gazdovanja šumama. Doktorska disertacija. Šumarski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd.